

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Arkivsak: 20/412
Møtedato/tid: 05.11.2020 kl. 09:00
Møtested: Miljøbygget, sal II

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
22/20	Orientering fra administrasjonen
23/20	Rapport faktaundersøkelse - ordfører sin kontakt med vindkraftmotstandere
24/20	Orientering fra revisor - revisjonsstrategi m.v.
25/20	Kontrollutvalgets årsplan 2021
26/20	Referatsaker november 20
27/20	Godkjenning av protokoll

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Einar Sandlund på telefon 938 97 555, eller e-post: enar.sandlund@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 29.10.2020

Kari Leknes (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Einar Sandlund
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, rådmann og Revisjon Midt-Norge SA

Orientering fra administrasjonen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

05.11.2020

Saknr

22/20

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/93 - 12

Forslag til vedtak

Den gitte informasjon tas til orientering

Saksopplysninger

Kontrollutvalget fattet i sak 19/20 blant annet slikt vedtak:

«Rådmannen, eller de han bemyndiger, inviteres til kontrollutvalget i novembermøtet, for å gi orienteringer om:

- *Status fremdrift planlegging, drift og utfordringer utearealer skole og barnehage*
- *Lovverk/forskrifter, status, ressurser og utfordringer psykisk helsevern/rus*
- *Status, ressurser og utfordringer kulturtilbud barn og unge»*

Administrasjonen er iht. vedtaket invitert til møtet for å gi de ønskede orienteringer. 2. og 3. strekpunkt er av særskilt interesse sett opp mot innstilte prioriteringer i plan for forvaltningsrevisjon.

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet ut fra de orienteringer som gis, anbefales det å ta den gitte informasjon til orientering.

Rapport faktaundersøkelse - ordfører sin kontakt med vindkraftmotstandere

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

05.11.2020

Saknr

23/20

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 216, TI - &32**Arkivsaknr** 20/106 - 18

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar faktaundersøkelse datert 09.10.20 til orientering
2. Kontrollutvalget anbefaler at utfordringer undersøkelsen viste tas med i folkevalgtopplæringen og arbeidet med etikk og varsling.

Vedlegg

Rapport Faktaundersøkelse - Ordførers kontakt med vindkraftmotstandere

Saksopplysninger

Kontrollutvalget gjorde i sak 12/20 den 07.05.20 slikt vedtak:

«Kontrollutvalget ber revisjonen undersøke faktaene i saken med informantene Skogmo/ NN1 og ordfører, og rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 01.09.20»

Revisjonen fikk i oppdrag å finne ut av hvilket innhold samtale mellom Skogmo og ordfører Bjørkås, samt NN og ordfører Bjørkås har hatt, dette i tilknytning til vindkraftutbyggingen i kommunen. Endelig rapport ble oversendt 09.10.20. Kontrollutvalget var ved bestillingen av undersøkelsen kjent med at informantene hadde tatt forbehold de ønsket å gå i dialog med sine arbeidsgivere om beslutningen om å gå videre med sine opplysninger. Det var kun Skogmo som valgte å gå videre med sine opplysninger. Dermed ble også daglig leder ved Høylandet Auto, Odd Arve Olsen, intervjuet av revisjonen.

Undersøkelsen er gjennomført med intervju av samtlige ved bruk av Microsoft Teams videosamtale. Alle referat er verifisert av de som ble intervjuet. Rapporten har vært forelagt ordfører og Skogmo til uttalelse. Uttalelsene er vedlagt i rapporten.

Revisor sin tolkning av ordførers, og daglig leders, oppfatning er at Bjørkås opptrådte som privatperson og ønsket å avslutte sitt kundeforhold hos Høylandet Auto. Skogmo var, slik revisor sin tolkning, av slik oppfatning at Bjørkås henvendte seg som ordfører på vegne av kommunen. Revisor gjør i rapportens kapittel 3.2 og 3.3 rede for føringer og utfordringer som gjelder yringsfriheten og ordfører som offentlig person.

Vurdering

Undersøkelsen viser at det har vært kontakt mellom ordfører og Høylandet Auto om vindkraftmotstander og ansatt, Torbjørn Skogmo. Det er ulik oppfatning av om ordfører har opptrådt som privatperson eller på vegne av kommunen i denne saken. Sekretariatet viser til de vurderinger revisor gjør i rapporten vedr. yringsfrihet og ordfører som offentlig person. Her kommer det frem at yringsfriheten står sterkt, jfr. Grunnloven og at balansegangen mellom ordfører som hhv. offentlig og privat person er utfordrende. Det er viktig at kommunen generelt i sin folkevalgtopplæring, samt arbeidet med etikk og varsling legger vekt på disse aspektene.

Kontrollutvalget anbefales å ta rapporten til orientering og videre at de utfordringer undersøkelsen viste, tas med i folkevalgtopplæringen og arbeidet med etikk og varsling.

Faktaundersøkelse

Ordfører sin kontakt med vindkraftmotstandere

Flatanger kommune

Oktober 2020

FR 1138

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne faktaundersøkelsen på oppdrag fra Flatanger kommunes kontrollutvalg i perioden mai 2020 til oktober 2020.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Johannes O. Nestvold, og prosjektmedarbeider Merete M. Montero. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Flatanger kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i undersøkelsen. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no

Inderøy, 09.10.20

Johannes O. Nestvold

Oppdragsansvarlig revisor

SAMMENDRAG

Denne undersøkelsen har forsøkt å finne svaret på om ordfører i Flatanger kommune, Olav Jørgen Bjørkås, har vært i kontakt med Høylandet Auto om vindkraftmotstander og ansatt ved Høylandet Auto, Torbjørn Skogmo. Videre hvilket innhold kontakten mellom partene har hatt.

Undersøkelsen viser at samtlige som vi har intervjuet bekrefter at slik kontakt har blitt gjennomført. Partene har ulik oppfatning av om ordfører har opptrådt som privatperson eller på vegne av kommunen i denne saken.

Revisor har knyttet noen avsluttende bemerkninger til faktaundersøkelsen, samt føringer for ytringsfriheten og ordfører som offentlig person.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	1
Sammendrag.....	2
Innholdsfortegnelse	3
1 Innledning.....	4
1.1 Bestilling	4
1.2 Om undersøkelsen	4
1.3 Undersøkelsens oppbygging	4
1.4 Metode	5
2 Data fra intervjuer (Faktaundersøkelse).....	6
2.1 Intervju med Torbjørn Skogmo, ansatt ved Høylandet Auto.....	6
2.2 Intervju med Odd Arve Olsen, tidligere sjef ved Høylandet Auto.....	9
2.3 Intervju med Olav Jørgen Bjerkås, ordfører i Flatanger kommune	10
3 Revisors avsluttende kommentarer.....	12
3.1 Revisors oppfatning av de faktiske beskrivelsene i saken.....	12
3.2 Aktuelle føringer for ordførers dialog med allmennheten og motsatt	13
3.2.1 Ytringsfriheten.....	13
3.2.2 Ordfører som offentlig person	14
3.3 Revisors oppfatning av aktuelle føringer	15
3.3.1 Ytringsfriheten.....	15
3.3.2 Ordfører som offentlig person	16
4 Uttalelser til ferdig undersøkelse.....	17
Kilder	20

1 INNLEDNING

I dette kapittelet gjennomgår vi bestillingen, metode og videre fremstilling av undersøkelsen.

1.1 Bestilling

Bestillingen til revisor er basert på kontrollutvalgets vedtak i møte den 07.05.2020, sak 12/20.

Vedtaket lyder som følger:

«Kontrollutvalget ber revisjonen undersøke faktaene i saken med informantene Skogmo/ NN¹ og ordfører, og rapportere tilbake til kontrollutvalget innen 01.09.20»

1.2 Om undersøkelsen

Revisor har fått i oppdrag å finne ut av hvilket innhold samtalene mellom Skogmo og ordfører Bjørkås, samt NN og ordfører Bjørkås har hatt, dette i tilknytning til vindkraftutbyggingen i kommune.

Informantene har forut for bestillingen tatt forbehold om at de ønsker å gå i dialog med sine arbeidsgivere om beslutningen om å gå videre med sine opplysninger. Dette har revisor gjort kontrollutvalget kjent med ved bestillingen av undersøkelsen. Det er kun Skogmo som har valgt å gå videre med sine opplysninger.

I og med at ordfører sin henvendelse gjeldende Skogmo ble formidlet via hans sjef, Odd Arve Olsen i Høylandet Auto AS, er Olsen også intervjuet. Dette for å få førstehåndsinformasjon om hendelsen.

1.3 Undersøkelsens oppbygging

Revisor vil i avsnitt 2 presentere intervjudataene (faktaundersøkelsen), mens det i avsnitt 3 vil bli gitt noen avsluttende kommentarer fra revisor sin side. Data fra intervjuene i avsnitt 2 er presentert sammen med de spørsmål som revisor har stilt. Dette for å få sammenhengen og konteksten for intervjuene.

---

¹ Anonymisert da vedkommende ikke har ønsket å gå videre med sine beskrivelser av kontakten med ordfører.

1.4 Metode

Revisor har gjennomført intervju med samtlige ved bruk av Microsoft Teams videosamtale. Alle referat er verifiserte av de som er intervjuet.

Revisor har valgt å sende hele rapporten til uttalelse til samtlige involverte i undersøkelsen. Dette for å sikre god kontradiksjon og revisjonspraksis i prosjektet. Uttalelser til rapporten er gjengitt i kapittel 4.

Tittelen for denne revisjonen er en «*faktaundersøkelse*». Dette tilsier at bestillingen ikke er en «*forvaltningsrevisjon*», hvor det oppstilles krav om at «*Standard for forvaltningsrevisjon - RSK001*» skal følges. Standarden har allikevel vært rettledeende for denne undersøkelsen

2 DATA FRA INTERVJUER (FAKTAUNDERSØKELSE)

2.1 Intervju med Torbjørn Skogmo, ansatt ved Høylandet Auto

1. Kan du gi en kort gjennomgang av saksforholdet?

18. oktober 2018 kom sjef og salgssjef inn på kontoret til Skogmo. Ifølge Skogmo sin sjef hadde ordfører tatt kontakt med han per telefon. Det ble uttalt at «de» (ordfører eller kommunen) ikke kunne kjøpe flere biler fra selskapet, dette på grunn av Skogmo sitt engasjement mot vindkraftutbygging på Innvordfjellet.

Bjørkås hadde presentert seg som Ordfører i Flatanger på telefonen. Skogmo ble satt ut av dette. Det eneste som kunne være hensikten med dette var ut fra Skogmo sitt syn var at ordfører ønsket at Skogmo sin sjef skulle reagere på hans vindkraftengasjement.

Skogmo var intervjuet i en artikkel i Namdals-Avisa. 23. aug. 2018. Tittelen var «*Proteststorm mot vindmølleutbygging på Innvordfjellet*»².

2. Hvilken tilknytning har du til Flatanger kommune?

Skogmo kjøpte i 2012 en fritidseiendom av en av grunneierne til vindparkområde. Skogmo visste ingenting om utbyggingsplanene ved kjøpet av eiendommen.

3. Har du vært i kontakt med ordfører eller ytret deg om ordførers rolle i vindkraftsaken i forkant av telefonsamtalen?

Skogmo har vært kritisk og tror han har ytret seg om ordfører og kommune. Det er ikke noe som er over streken. Han husker ikke noe konkret, men vet han har ytret seg generelt sett kritisk.

4. På hvilken måte har du vært engasjert i vindkraftsaken?

- Forum på Facebook. 3000 medlemmer.
- Motvind
- Naturvernforbundet
- Norsk miljøvernforbund

---

² I artikkelen gir Skogmo uttrykk for bekymret for støy, skyggekast og tap av vårt naturmangfold og rekreasjonsområder. Hele saken kan leses her, <https://www.namdalsavisa.no/artikkel/2018/08/23/Proteststorm-mot-utbygging-av-vindmøller-på-Innvordfjellet-17381299.ece?rs3876561597057703979&t=1>

Skogmo tilkjenner at han meldte seg inn i disse gruppene da det ble snakk om vindkraftutbygging, på Innvordfjellet og den oppvåkning/ny kunnskap om naturrasering og konsekvenser dette har for mange arter.

5. Blir du påvirket av vindkraftutbyggingen?

Skogmo er hytteeier i Flatanger. Eiendommen blir ifølge Skogmo svært berørt store deler av dagen, med støy og skyggeasting fra vindmøllene.

6. Har du gått for langt i ditt engasjement sett i etterkant?

Ifølge Skogmo har han vært langt innenfor i sine uttalelser. Skogmo sin oppfatning er at det er lov å ytre seg i et fritt land. Skogmo har ikke truet noen ifølge han selv. Mye hemmelighold gjør at det brukes andres erfaringer i debattene.

7. Hvilken tilknytning er det mellom Høylandet Auto og Flatanger kommune?

Kommunene i området kjøper biler, og Høylandet Auto er en av forhandlerne ifølge Skogmo. Høylandet Auto har derfor vært med på anbudsrunder utlyst i Flatanger kommune, samt at ordfører har kjøpt to biler privat av Høylandet Auto.

8. Hva tror du var hensikten bak utspillene, hva skulle oppnås?

Skogmo tror ordfører ønsket å kneble han.

9. Har utspillene fra ordfører fått konsekvenser for deg personlig eller selskapet nå i etterkant?

Skogmo har ingen oppfatning av om saken har hatt konsekvenser for Høylandet Auto. Den faktiske situasjonen er imidlertid at Flatanger kommune ikke har handlet bil hos Høylandet Auto på et par år. Ordfører har heller ikke handlet bil hos Høylandet Auto. Sjefen til Skogmo har ønsket at Skogmo tok det med ro, men det er store verdier på spill. Bilselgere er vanligvis ikke politisk engasjert, men vindkraftsaken er et unntakstilfelle. I 2018 ble siste bil kjøpt av Flatanger kommune. Høylandet Auto har gitt tilbud i 2018 og 2019. Av og til vinner man, av og til taper man. Skogmo har ingen oppfatning av om Høylandet Auto har lidd økonomisk tap.

10. På hvilken måte kan slike utspill være ugunstig for kommunen ifølge deg?

Skogmo merker at dette har preget stemningen i kommunestyremøtene, som han har fulgt på videooverføring. Det kan ifølge Skogmo se ut som at vindkraftsaken er svært viktig for noen få som ikke liker å møte motgang. Her er det ifølge Skogmo grums helt tilbake til behandlingen av Sørmarkfjellet som hadde blitt nedstemt første gang, - der det i et informasjonsmøte plutselig ble ny avstemming.

Skogmo sier at ifølge ordfører selv så er ikke han involvert i vindkraftområde. Ordfører var det før, men saken ble behandlet på nytt og det ble besluttet endringer med mye høyere og kraftigere turbiner, noe som har gjort at antallet har gått ned. På grunn av dette vil turbinområdet muligens være utenfor ordfører sin eiendom ifølge Skogmo.

Skogmo uttaler at ordfører er en stor tilhenger av vindkraft. Skogmo vet også at han har tatt kontakt med andre vindkraftmotstandere. Skogmo uttaler at ordfører har tatt skjermbildeutsnitt av Facebook-poster for å ha til senere.

Flatanger kommune vil tape stort på vindkraftutbyggingen uttaler Skogmo, dette da de har markedsført seg selv som en hyttekommune, og har en god del fisketurisme som vil bli berørt av at kommunen vil se ut som et industriområde.

11. Har du hørt om lignende tilfeller før, begått av ordførere i Flatanger?

NN hadde en lignende sak, ifølge Skogmo.

12. Har du hatt kontakt med ordfører i etterkant av episoden?

Ifølge Skogmo ringte ordfører han etter episoden med hans sjef. Da var ordfører hyggelig og grei å prat med ifølge Skogmo. Skogmo og ordfører var uenig om sak, men ikke noe ufint ble sagt i samtalen.

Ordfører ønsket et møte med motstandsgruppen. Ordfører ønsket å gjennomføre dette møte på rådhuset i Lauvsnes, mens gruppen av vindkraftmotstandere ønsket en gjennomføring på samfunnshuset på Innvorda, dette for å fremheve nærhet til det som skjer. Gruppen følte ikke det var riktig å ha det på ordførers premisser. Dette var i 2018, men Skogmo husker ikke dato. Det var vanskelig å finne en møtedato fordi det var folk fra ulike steder. Da det ikke kom til enighet om tid og sted ble det aldri noe av dette møtet.

Skogmo har ikke hatt dialog med ordfører eller kommunen etter dette og Flatanger kommune har ikke gjennomført noen høringsrunde med berørte parter i vindkraftsaken.

2.2 Intervju med Odd Arve Olsen, tidligere sjef ved Høylandet Auto

Revisor har bedt Olsen om kort å referer sin samtale med ordfører i Flatanger kommune.

Olsen mener at det må være et par år siden saken inntraff. Olsen mener samtalen må ha funnet sted etter februar 2018. Bjørkås har handlet privat med Høylandet auto i flere omganger.

Det var Torbjørn Skogmo som kontaktet Olsen, etter å ha vært i kontakt med Bjørkås. Olsen er usikker på hvorfor Skogmo og Bjørkås var satt i kontakt. Dette kunne for eksempel være i forbindelse med kjøp av nybil, serviceavtale etc. Skogmo fortalte Olsen at Bjørkås ikke ønsket å handle mere bil hos Høylandet Auto. Olsen ringte der på Bjørkås for å ta opp saken med han. Bjørkås bekreftet at han ikke kunne handle mere bil med Høylandet Auto. Olsen syntes at det var rart at Bjørkås ikke kunne handle mere bil hos Høylandet Auto, selv om Skogmo som ansatt i Høylandet Auto var negativ til vindkraftutbygging. Olsen mener det er en forskjell på det å være uenig med en ansatt sine synspunkter når det gjelder vindkraft og det å være misfornøyd med de produkter som kjøpes av Høylandet Auto. Olsen fikk ikke en god forklaring på hvorfor Bjørkås ønsket å avslutte kundeforholdet, men utelukker ikke at dette var på grunn av Skogmo sitt engasjement i vindkraftsaken.

Olsen fremsatte et forslag om at Bjørkås kunne handle bil med en annen selger hos Høylandet Auto, men Bjørkås ønsket ikke å ha noe mere med Høylandet Auto å gjøre. Dette var beklagelig syntes Olsen.

Olsen sier at saken ligger tilbake i tid og at det for han er usikker om det var Bjørkås som ringte, eller om det var han som ringte opp Bjørkås. Det fremstår ifølge Olsen som mer sannsynlig at det var han som ringte opp Bjørkås. Olsen er helt sikker på at det ikke var en samtale hvor Bjørkås var til stede fysisk hos Høylandet Auto.

Olsen sitt inntrykk var at Bjørkås avsluttet sitt private kundeforholdet med Høylandet Auto, ikke avsluttet kundeforholdet på vegne av Flatanger kommune, da som ordfører. Dette hadde ifølge Olsen vært en mye verre situasjon.

Olsen mener at Bjørkås var en viktig kunde for Høylandet Auto. Når det er snakk om en profilert kunde, som en ordførere, er dette et gunstig kundeforhold for Høylandet Auto ifølge Olsen. Det er derfor beklagelig at selskapet har mistet Bjørkås som kunde.

Det er mulig at Bjørkås hadde et inntrykk av at Skogmo hadde gått forlangt i sine ytringer, men for Olsen er dette usikkert. Olsen har inntrykk av at vindkraftsaken er en sak som Skogmo brenner for og har vært engasjert i.

2.3 Intervju med Olav Jørgen Bjerkås, ordfører i Flatanger kommune

- 1. Kan du gi en kort gjennomgang av saksforholdet?**
- 2. Hvordan er din tilknytning til Høylandet Auto?**
- 3. Hvordan er din tilknytning til Skogmo?**
- 4. Hvilke samtaler har du og Skogmo hatt?**

Bjerkås hadde et kundeforhold med Høylandet Auto, han kjøpte bil der i 2016. Bjerkås kjørte ca. 50 000 km på 10-11 mnd. Det ble da utfordringer med forsikringen, siden han hadde kjøpt en 3-års pakke. Han byttet til en annen bil, den 16.11.2017, som han har fremdeles. Bjerkås hadde kjøpt biler der tidligere og var fornøyd med kundeforholdet.

Bjerkås møtte opp fysisk hos Høylandet Auto. Han meddelte at han avsluttet kundeforholdet på grunn av ytringer fra en bilselger Skogmo. Han snakket med Olsen, leder av Høylandet Auto. Han forklarte at Skogmo hadde kommet med uriktige uttalelser på Facebook, og dersom ledere i Høylandet Auto ikke har et korrekt forhold til riktige fakta, ønsket han ikke lenger å være kunde der. Det var en privat avgjørelse, om sitt private kundeforhold til Høylandet Auto. Når man skal handle bil, må man ha et tillitsforhold. Videre når man skal avslutte et kundeforhold, er det naturlig å varsle til leder og om hvorfor. Dette var ingen stor sak, kun en enkel orientering og ingen diskusjon. Bjerkås hadde nettopp kjøpt bilen, og det var derfor naturlig å fortelle de at han avsluttet kundeforholdet.

Bjerkås er klar på at det var et privat anliggende, og ikke Flatanger kommune som ønsket å avslutte kundeforholdet. Det er kommuneadministrasjonen som gjør offentlige anbud, ikke ordfører. Bjerkås tror at Flatanger kommune fremdeles har service på bilene hos Høylandet Auto.

Bjerkås mener at dersom Skogmo hadde uttalt seg på sviktende grunnlag om f.eks. havbruk ville det vært samme resultat.

Bjerkås har ikke snakket med Skogmo eller Olsen i etterkant av episoden.

- 5. På hvilken måte har Skogmo vært engasjert i vindkraftsaken?**
- 6. Har Skogmo gått for langt i sine ytringer?**
- 7. Hva var din hensikt med telefonsamtalen til Høylandet Auto/Skogmo? Hvorfor ønsker man ikke en fri debatt knyttet til vindkraft?**
- 8. Hvilke konsekvenser ønsket du at dine utspill skulle få?**
- 9. Er det sannsynlig at slike samtaler du har hatt kan skade kommunen omdømme?**

Bjørkås har ikke kritisert Skogmo for å være motstander av vindkraft, men kommentarer på Facebook gjør at Bjørkås oppfatter han som en useriøs aktør. Uttalelsene på Facebook gjaldt de prosesser som har foregått i forbindelse med vindkraftverk. Bjørkås ønsket ikke at det skulle få konsekvenser for Skogmo, han ønsket bare ikke å være kunde hos Høylandet Auto lenger.

«*Nei til vindturbiner på Sørmarkfjellet og Innvordfjellet*» skrev på Facebook om Flatanger kommune. Ordfører i samråd med rådmann og varaordfører sendte forespørsel om møte for å informere om saksbehandling ved Innvordfjellet. Dette var en kommunalt anliggende sak hvor det ble gitt tilbud om informasjon som gjelder kommunal saksbehandling. Motstanderne mot vindkraft skrev om det de trodde var den kommunale saksbehandlingen, men som viste at de hadde lite innblikk i det som hadde foregått.

«*Nei til vindturbiner i Innvordfjellet og Sørmarkfjellet*» hadde ingen leder som kommunen kunne forholde seg til. Skogmo, med flere var interessert i et møte, men det passet ikke med tid og sted. Kommunen tilbydde møte mandag-fredag på dag og kveldstid, men vindkraftmotstanderne ønsket møtet lagt til lørdag eller søndag.

3 REVISORS AVSLUTTENDE KOMMENTARER

3.1 Revisors oppfatning av de faktiske beskrivelsene i saken

Når det gjelder opplysningene som er innhentet fra de som er intervjuet, foreligger det tre ulike versjoner av hvordan samtalene mellom partene fant sted. Dette er imidlertid av mindre betydning da det sentrale med undersøkelsen er å bekrefte at samtalene har funnet sted, og for å få innsikt i innholdet av disse. At det foreligger tre ulike fremstillinger viser imidlertid at det kan være vanskelig å finne frem til faktiske forhold på detaljnivå, spesielt når samtaler ligger år tilbake i tid.

Revisors tolkning av Skogmo sin oppfatning er at Skogmo oppfattet at Bjørkås henvendte seg til Høylandet Auto på vegne av Flatanger kommunen. Dette ved at han ønsket å avslutte kundeforholdet «kommunen» hadde med selskapet. Videre tolker revisor at Skogmo oppfattet Bjørkås dithen at han ønsket å sende et signal til ledelsen i Høylandet Auto, og på denne måten ramme Skogmo personlig, da som ansatt.

Revisors tolkning av ordfører Bjørkås sin oppfatning er at Bjørkås henvendte seg til Høylandet Auto som privatperson og ønsket å avslutte sitt private kundeforhold hos selskapet. Dette da han som privatperson hadde kjøpt biler der tidligere. Bakgrunnen for henvendelse til Høylandet Auto var at Bjørkås ikke ønsket å ha noe med et selskap hvor det ifølge han selv var en ansatt som hadde kommet med usannheter i vindkraftsaken. I tillegg til at denne ansatte fremstod som en useriøs person. Dette hadde igjen farget Bjørkås sitt inntrykk av Høylandet Auto som selskap.

Av intervjudataene ovenfor ser vi at både Olsen og Bjørkås oppfatter at det er snakk om terminering av et privat kundeforhold, mens Skogmo har oppfattet dette som at ordfører representerer Flatanger kommune, og dermed ønsker å avslutte kundeforholdet til kommunen. Revisors vurdering er at dersom som slik hadde vært tilfelle, ville dette kunne hatt implikasjoner ved for eksempel fremtidige anbudsprosesser Flatanger kommune hadde vært engasjert i når det gjelder leie, kjøp av biler mv. Ordfører Bjørkås har i samtale med revisor uttalt at dersom det foreligger mistanke om uregelmessigheter ved anbudsprosessene i Flatanger kommune, eksempelvis knyttet opp mot Høylandet Auto, må dette granskes. Ved slike beskyldninger fremstår en granskning som svært ønskelig og nødvendig i ordfører Bjørkås sine øyne. Revisor har ikke tolket Skogmo dithen at slike beskyldninger er fremsatt.

3.2 Aktuelle føringer for ordførers dialog med allmennheten og motsatt

3.2.1 Ytringsfriheten

Grunnloven § 100 regulerer ytringsfriheten i Norge³. Det fremgår blant annet følgende av tredje ledd:

«Frimodige ytringer om statsstyret og hvilken som helst annen gjenstand er tillatt for enhver. Det kan bare settes klart definerte grenser for denne rett der særlig tungtveiende hensyn gjør det forsvarlig holdt opp imot ytringsfrihetens begrunnelser.»

Videre av sjettede ledd:

«Det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale.»

Av stortingsmelding nr. 26 (2003-2004) er det om demokratiprinsippet, som er ett av hensynene bak ytringsfriheten, sagt følgende:

«For å opprettholde et fungerende demokrati må det være åpenhet og kritikk omkring de prosesser som utgjør grunnlaget for vår forståelse av virkeligheten og politiske veivalg. Ytringsfrihet innebærer nettopp slik mulighet for åpenhet og kritikk»

Og videre i stortingsmeldingen er det sagt følgende om ett av hovedhensynene:

«En grunnlovsbestemmelse om ytringsfrihet må i første rekke gi vern mot inngrep fra staten eller offentlige myndigheter.»

Ytterligere er det sagt at «politiske ytringer» forstås som:

«... ytringer om alle offentlig interessante temaer som det forventes at vi som mennesker og samfunnsborgere tar stilling til av politisk, samfunnsmessig, moralsk og kulturell art. Dette dekker dermed hele spekteret av emner som hører hjemme i den offentlige, demokratiske debatt – lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.»

Av stortingsmeldingen er det også lagt til grunn at:

«Høyesteretts praksis har i de senere år gått i retning av en styrking av ytringsfriheten på bekostning av vernet for æren.» videre at det *«Det bør være svært begrenset adgang til å*

---

³ Jf. Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) art 10. FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 19. som gjelder som norsk lov, jf. menneskerettsloven § 2.

forby, og særlig straffesanksjonere, vurderinger og meningsytringer. Dette gjelder særlig for kritiske ytringer mot offentlige personer i saker av allmenn interesse. Dette følger etter departementets oppfatning av både sannhetsprinsippet, demokratihensynet og autonomiprinsippet».

Av NOU 1999: 27 trekkes det også frem forhold knyttet til nødvendigheten av å ikke å forby «uønskede» ytringer. Her sies det blant annet følgende:

«... Vi bør paradoksalt nok ønske noen provoserende uttalelser for at vi skal bli tvunget til å skjerpe oss selv og generere og gi temperatur til den offentlige samtale. De «uønskede» ytringer har i en viss forstand en nødvendig funksjon i det sunne samfunn. Man trenger f.eks. noen manipulatoriske ytringer for (bl.a. ved tekstgjennomgåelse i skolen) å kunne avsløre manipulasjonen og således gjøre oss bevisste og motstandsdyktige mot denne type ytringer».

Grunnloven § 100 oppstiller også at det foreligger begrensninger for ytringsfriheten. Ære er en likeverdig menneskerettighet, som derfor må avveies mot ytringsfriheten⁴.

Av skadeerstatningsloven § 3-6 a er det gitt en bestemmelse om erstatning for ærekrenkelser.

«Den som uaktsomt har satt frem en ytring som er egnet til å krenke en annens ærefølelse eller omdømme, skal yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten ut fra den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig». Her er det verdt å merke seg at skyldkravet er uaktsomhet.

«Ære» må her ses opp mot strafferettens definisjon. Ærebegrepet er i senere tid blitt sterkt preget av den europeiske menneskerettskonvensjonens styrking av ytringsfriheten. Særlig ved vektlegging av EMK art 10⁵.

3.2.2 Ordfører som offentlig person

Revisor ønsker videre å vise til «Håndbok for ordførere» utarbeidet av KS kapittel 6 og tittelen «ordfører – en offentlig person». I innledende ord er det sagt følgende:

«Ordførere har et selvsagt ansvar for å bidra til at kommunens tillit og omdømme blir ivaretatt. Kommunikasjon med, og din opptreden i, media er svært viktig for kommunen. Som ordfører lever du med vervet og oppdraget døgnet rundt. Det kan være lett å si "nå er jeg bare meg selv" – eller nå er jeg noe helt annet enn å være ordfører. Omverden vil i mindre grad oppfatte dette, de ser på ordføreren som "kommunen". Det er svært viktig å være seg

---

⁴ Rt. 2002 s 764 (Nordlandspostendommen), jfr. EMK art 8 hvor privatliv også omfatter «ære» begrepet. Se Norsk lovkommentar note 69 til EMK. Jf. også GrI § 2.

⁵ Se Norsk lovkommentar note 196 til skadeerstatningsloven § 3-6 a.

bevisst dette forhold, også i forhold til media. Er du inhabil i en sak, bør du overlate til andre å uttale seg om saken, la gruppelederen tale på vegne av kommunestyregruppa di, la lederen i partiet uttale seg på vegne av partiet osv. Tenk igjennom om det er riktig at du skriver leserinnlegg, eller om det er noen andre som bør gjøre det. Vær obs. på hva du skriver på Facebook og andre sosiale medier. Ordføreren er en offentlig person – en fremtredende representant for kommunen, og som ordfører må man leve med at "min private" profil ikke lenger er privat».

3.3 Revisors oppfatning av aktuelle føringer

3.3.1 Ytringsfriheten

Både for en ordfører og en privatperson med et engasjement i vindkraftsaken vil det være viktig å sette seg inn i hvilke ytringer som kan fremsettes (og dersom de er rettet mot en selv, må kunne påregnes) og de ytringer som ikke er vernet av loven (ikke må kunne påregnes).

Av føringene det er referert til ovenfor, er det gitt at ytringsfriheten står sterkt i Norge. Særskilt gjelder dette ytringer knyttet til den offentlige debatt og ved politiske veivalg. Rettspraksis har også vist at vurderinger og meningsytringer som er kritiske til offentlige personer i saker av allmenn interesse ikke bør kunne forbys. Eksempelvis vil en ytring om at ordfører Bjørkås har vært inhabil i vindkraftsaken ha forankring i konklusjoner fra tidligere forvaltningsrevisjon. En slik ytring vil derfor vernes av grunnloven.

Vindkraftutbygging vil være et tema med stor allmenn interesse som har sammenheng med politiske beslutninger/veivalg som tas. Diskusjonen om vindkraftutbygging i Norge har vært tiltagende og mye omdiskutert de seneste årene, dette med et sterkt engasjement både for og imot utbygging. Utgangspunktet vil derfor være at slike debatter ligger i kjernen av hva ytringsfriheten søker å ivareta. I denne sammenhengen vil det være uriktig dersom det offentlige går inn og forsøker å hindre allmenhetens involvering. Revisors vurdering er at i slike tilfeller vil det motsatte være lovens intensjon, nemlig at det offentliges oppgave er å legge til rette for en åpen og opplyst debatt⁶.

---

⁶ Grunnlovens § 100, sjette ledd

3.3.2 Ordfører som offentlig person

Revisors oppfatning er at tematikken i KS sin «*Håndbok for ordførere*» kapittel 6 treffer godt de forhold som er beskrevet i denne undersøkelsen. For en ordfører vil det være vanskelig å ikke la seg engasjere i politiske saker hvor det foreligger ytringer i strid med egen partipolitikk. Her vil det være viktig at en ordfører setter seg inn i allmennhetene oppfatning av ordførerrollen. For allmennheten vil det kunne være vanskelig å skille mellom når en ordfører fronter politikk versus sin egen private oppfatning. Det vil derfor være viktig at ordfører opptrer ryddig i slike situasjoner og for eksempel delegere til andre når dette skillet kan bli utydelig.

4 UTTALELSER TIL FERDIG UNDERSØKELSE

Revisor sendte undersøkelsen til partene den 4. september. Frist for uttalelse ble satt til 9. september. Det ble i oversendelsen gjort oppmerksom på at rapporten er tenkt offentliggjort i sin helhet. Ordfører ba den 8. september om utsatt frist for å uttale seg. Skogmo ble informert om utsatt frist.

Revisor har den 8. september mottatt følgende uttalelse fra Skogmo:

«Kommentar til faktaundersøkelse, Ordførers sin kontakt med vindkraftmotstandere.

Ordfører har gjentatte ganger uttalt seg positiv til Innvordfjellet vindkraftverk.

Som leder av forhandlingsutvalg, som grunneier, og som Ordfører.

Ordfører er kjent inhabil, men dog uten konsekvenser for sak/Ordfører tidligere.

Revisjon Midt har konkludert med, og Ordfører innrømmet at kontakt med min sjef har funnet sted, og den som tok kontakt med min sjef var Ordfører.

Møtet med Ordfører Bjørkås hadde gjort såpass til inntrykk på min sjef at han og Salgssjef kom til meg for møte.

Ordfører Bjørkås og sagt han/de ikke kunne handle mer av Firmaet på grunn av meg.

Min sjef uttrykte bekymring for at vi sannsynligvis ikke fikk flere handler med Ordfører og Flatanger Kommune i det møtet.

Dette har aldri skjedd meg før, at kunde har tatt kontakt med sjefen så det var jo litt merkelig at dette skulle skje akkurat her.

Allikevel klarer ikke Revisjon midt å konkludere med at dette var maktmisbruk og gjort for ramme meg.

Ikke engang et brudd på Ordførers retningslinjer eller myndighetsmisbruk viser rapporten.

Ordfører får fortsette å sverte meg uimotsagt. hva har jeg sagt som er useriøst?

Såvidt jeg vet har jeg ikke sagt et usant ord, men hvis Ordfører mener jeg har kommet med uriktige påstander får han offentliggjøre alle dokumenter og kontakt mellom Zephyr og Ordfører/Flatanger kommune slik at mine såkalte useriøse påstander kan kontrolleres.

Konklusjon:

Mennesker med makt gjøre hva de vil, da det ikke har konsekvenser.

Kontrollorganer vil ikke konkludere.

Torbjørn Skogmo

Vindkraftmotstander.»

Revisor har den 6. oktober mottatt følgende uttalelse fra ordfører i Flatanger kommune:

«Hei, jeg har gått gjennom rapporten og ønsker å komme med noen betraktninger ift. enkelte beskrivelser.

Jeg vedlegger en scannet versjon der mine merknader er markert.

Jeg ber også om at det som omhandler 3. personer i intervju med meg blir tatt ut av den offentlige rapporten, dvs. halve side 9 og 2 linjer side 10.

Rapporten omtaler 2 uavhengige hendelser i mitt intervju:

- 1. Jeg avsluttet mitt kundeforhold til Høylandet Auto, dette var et privat anliggende.*
- 2. I intervju med meg er det også beskrevet et forsøk på å avtale et møte med gruppa «Nei til vindtubiner på Sørmarkfjellet og Invordfjellet», dette var i regi av Flatanger kommune, formålet var å gi informasjon til gruppa om den kommunale saksbehandling, der ordfører, rådmann og varaordfører ga tilbud om å møte gruppa.*

Til de enkelte punkter har jeg følgende merknader:

*1.2 Om undersøkelsen; Det **har ikke** vært samtaler mellom Skogmo og meg ift avsluttet kundeforhold ved Høylandet Auto. Dette bekreftes i siste avsnitt.*

2.1 Intervju med Torbjørn Skogmo; ift flere punkter bl.a 1. – 8.- og 10. er det mange antakelser om mine hensikter og blanding med Flatanger kommune. Jeg må bare presisere at kundeforholdet til Høylandet Auto var mitt private.

2.1 12. ang møte mellom «Nei til vindtubiner....» og adm. og politisk ledelse i Flatanger, møtet var et tilbud fra Flatanger kommune, det var ikke « et ønske fra ordfører».

2.2 Intervju med Odd Arve Olsen; her er det feilaktig beskrevet at det har vært kontakt mellom meg og Skogmo.

2.3 Intervju med Olav Jørgen Bjørkås; Etter at jeg ble kjent med at rapporten skal være et offentlig dokument, ber jeg om at den delen av intervjuet med meg som omhandler 3. person blir tatt ut, dette gjelder de 2 siste avsnitt i punkt 9. og hele punkt 10.

3.1 Revisors oppfatning; siste linje i 3. avsnitt er en antakelse som revisor må stå for.

3.3.2 Denne hendelsen handler i liten grad om ytringer mot ordfører sin partipolitikk og om det er vanskelig for en ordfører å ikke la seg engasjere i politiske saker hvor det foreligger ytringer i strid med egen partipolitikk. Jeg savner derimot en beskrivelse av den massive kritikken som ble framsatt mot meg som person, der mange fra fjern og nær, kjente og ukjente, framsatte sterke påstander i sosiale medier. Dette var nok et ledd i kampen mot vindkraft, men bar for det meste fram et budskap for å sverte meg som person og ordfører. Det ble også gjort klart uttrykk fra vindkraftmotstanderne at de ville benytte alle virkemidler for å nå sitt mål. Disse påstandene bar preg av lite kunnskap og mye synsing. Jeg har stilt opp i mange offentlige møter for å diskutere vindkraft og for å redegjøre for kommunens saksbehandling. Ordfører er en offentlig person 24/7/365, men den samme ordføreren er også en privatperson med rett til privatliv, privat økonomi, venner og ikke minst familie, dette er punkter som rapporten ikke sier noe om, og som vanskelig lar seg delegeres.»

Vennlig hilsen

Olav Jørgen Bjørkås

Ordfører i Flatanger kommune

Tlf 97062990

oib@flatanger.kommune.no

Revisor har oversendt rapport til Odd Arve Olsen ved Høylandet Auto.

Følgende svar ble mottatt på e-post, samme dag den 4. september:

«Hei! Ser ok ut for meg det som jeg og du snakket om».

KILDER

Lover

- Grunnloven
- Skadeerstatningsloven

Rettsavgjørelser

- Rt. 2002 s 764, Nordlandspostendommen

Forarbeider, stortingsmeldinger

- NOU 1999: 27, «Ytringsfrihed bør finde Sted» - Forslag til ny Grunnlov § 100
- Stortingsmelding nr. 26 (2003-2004), Om endring av Grunnloven § 100

Veiledere

- Håndbok for ordførere, KS, Oslo, 2017.

Hentet fra: <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/for-deg-som-folkevalgt/handbok-for-ordforere-nettversjon-endelig.pdf>

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Orientering fra revisor - revisjonsstrategi m.v.

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

05.11.2020

Saknr

24/20

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 216

Arkivsaknr 20/340 - 3

Forslag til vedtak

Den gitte informasjon tas orientering

Saksopplysninger

Revisor skal hvert år utarbeide en strategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Formålet er primært å avdekke risiko for feilrapportering og å definere hvilke revisjonshandlinger som må gjennomføres for å avgi beretning.

Kontrollutvalget må ha god kjennskap til hva regnskapsrevisjonen inneholder. Det er sentralt å kunne forstå regnskapsrevisjonsarbeidet er og hva det konkret innebærer. Kontrollutvalget vil således etablere en kunnskap om kontrollenes «maskevidde» og regnskapsrevisors arbeidsmetodikk.

I orienteringen kan det bli gitt informasjon om interne forhold hos revisor. Orienteringen kan derfor bli gitt i lukket møte, jfr. koml. § 11-5.

Vurdering

Om ikke kontrollutvalget selv bestemmer noe annet ut fra den orientering som gis, anbefales det å ta den gitte informasjon til orientering.

Kontrollutvalgets årsplan 2021

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

05.11.2020

Saknr

25/20

Saksbehandler Einar Sandlund**Arkivkode** FE - 033**Arkivsaknr** 20/93 - 13

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til årsplan for sin virksomhet i 2021.
2. Kontrollutvalgets årsplan oversendes kommunestyret til orientering.

Saksopplysninger

Årsplanen for 2021 viser kontrollutvalgets planer for sin virksomhet og er utarbeidet på et overordnet nivå. Planen er ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Det legges opp til 5 møter i 2021.

Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året, jfr. Tabellen. Kontrollutvalget må uansett ha rom til å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle komme frem gjennom året. Noe usikkerhet er det ved gjennomføring og planlegging av fysiske møter og besøk pga covid -19.

Årsplanen vedtas av kontrollutvalget selv og sendes kommunestyret til orientering.

Kontakten med kommunestyret

Som kommunestyrets organ for å drive kontrollarbeid, bestreber kontrollutvalget seg for å være kjent og synlig for medlemmene i kommunestyret. Utvalgets leder ønsker med visse mellomrom å orientere kommunestyret om utvalgsarbeidet. Når kontrollutvalget oversender saker til behandling, vil utvalgsleder være til stede i kommunestyremøtet, og sakene må være presentert slik at kommunestyret kan oppleve dem som nyttige og informative. Dette gjelder ikke minst rapporter fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som skal hjelpe kommunen til å forbedre tjenestekvaliteten. Undersøkelse er også et aktuelt redskap for kontrollutvalget for å klargjøre fakta og ansvar i konkrete saker. Kontrollutvalget skal følge opp forvaltningsrevisjoner i dialog med administrasjonen, og bør i større grad involvere kommune-styret for å se til at vedtatte tiltak blir gjennomført.

Henvendelser fra publikum

Alle skriftlige henvendelser som kommer inn til sekretariatet blir lagt fram for kontrollutvalget, som tar stilling til om utvalget vil behandle saken og hvordan den skal følges opp. Kontrollutvalget har en stor oppgave i å informere innbyggerne om både utvalgets muligheter og begrensninger på dette området. Innbyggerne bør oppmuntres til å kontakte utvalget når kommunale tjenester svikter, samtidig som utvalget forklarer at det ikke tar stilling i enkeltsaker, men kan benytte slike saker til å påpeke mangler i system og praksis.

Virksomhetsbesøk

For å ha god kjennskap til kommunens virksomhet og kunne kommunisere med ansatte, besøker kontrollutvalget kommunale avdelinger/institusjoner og selskaper der kommunen har eierinteresser. Utvalget bestemmer hvor ofte det ønsker å gjennomføre slike besøk. Pga Covid-19 vil denne aktiviteten fortsatt bli begrenset, og det kan være mer aktuelt å få orienteringer fra administrasjonen i utvalgsmøtene.

Media

Kontrollutvalget er fortsatt for ukjent for innbyggerne, og utvalget bør drøfte hvordan det vil bruke lokale media for å nå ut med informasjon. Dette inkluderer presentasjonen av kontrollarbeidet på kommunens nettside.

Utvalgets faglige oppdatering

Medlemmene i kontrollutvalget får tilbud om å delta på faglige samlinger. Som følge av smitteverntiltak kan mange av disse bli erstattet av digitale konferanser og kurs. Koronapandemien gjør kommunens risiko- og vesentlighetsbilde mer uforutsigbart, og dette kan virke inn på hva som må prioriteres i kontrollarbeidet. Fjernmøter (Teams) vil være et alternativ til fysiske møter.

Vurdering

Årsplan 2021 legges frem for kontrollutvalget til behandling og anbefales vedtatt med de endringer som kontrollutvalget selv bestemmer.

Møteplan

Aktiviteter/saker	13.01	10.03	05.05	15.09	03.11
Referatsaker	X	X	X	X	X
Godkjenning av protokoll	X	X	X	X	X
Orientering fra rådmannen/administrasjonen	X	X	X		X
Årsmelding for kontrollutvalget	X				
Årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning			X		
Bestilling av forvaltningsrevisjon	X				
Rapport fra forvaltningsrevisjon				X	
Bestilling av eierskapskontroll					X
Rapport fra eierskapskontroll					
Statusrapport oppfølging saker		X			
Sak etterlevelseskontroll				X	
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring og revisjonsstrategi					X
Budsjett for kontrollutvalget				X	
Årsplan					X
Virksomhetsbesøk		X			X

Referatsaker november 20

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

05.11.2020

Saknr

26/20

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033

Arkivsaknr 20/93 - 11

Forslag til vedtak

Referatene tas til orientering

Vedlegg

Rettslig avklaring av kombinasjon av fysiske møter og fjernmøte

Innsynsretten gjelder også i saker til arbeidsmiljøutvalget

Kan en formannskapssekretær sitte i kommunestyret?

Kan kontrollutvalgssekretariatet delta digitalt i fysiske møter i kontrollutvalget?

Kan man straffes for å gjøre hemmelig opptak av kommunestyremøtet?

Nye internkontrollreglar frå 1. januar 2021

Saksopplysninger

Det kan bli fremlagt ytterligere referater i møtet.

Vurdering

Referatene anbefales tatt til orientering

Rettslig avklaring av kombinasjon av fysiske møter og fjernmøte

Kommuneloven § 11-7: Fjernmøte

Tolkningsuttalelse | Dato: 11.09.2020

Mottager: Asker kommune

Vår referanse: 20/4421-2

Om det er adgang til kombinasjon av alminnelig (fysisk) møte og fjernmøte.

Brevdato: 1. september 2020

Svar på henvendelse om rettslig avklaring av kombinasjon av fysiske møter og fjernmøte for enkelte representanter

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til henvendelse 27. august 2020, hvor dere ber om en rettslig avklaring av kombinasjonen av fysiske møter og fjernmøte for enkelte representanter.

Departementet legger til grunn at folkevalgte organer enten må holde fysisk møte eller fjernmøte. Det er ikke adgang til å kombinere de to møteformene. Departementet deler således Asker kommunes syn på dette spørsmålet.

Asker kommune viser til KS' nettsider, hvor departementets syn på saken er gjengitt.

Departementet ser at vårt syn er noe upresist gjengitt, når det heter at *de [KMD] skriver at enkeltrepresentanter kan delta digitalt selv om resten av de folkevalgte møtes i et fysisk møte.*

Det er riktig at departementet har gitt uttrykk for at enkelte representanter kan delta digitalt, mens resten av organets medlemmer sitter fysisk samlet i et møtelokale. Når kommunen velger denne løsningen er det imidlertid *ikke* et alminnelig (fysisk) møte i kommunelovens forstand, men et fjernmøte etter lovens § 11-7. Dette kommer til uttrykk på KS' nettsider, hvor det står *Forutsetningen er at kommunelovens bestemmelser om fjernmøter er ivaretatt.*

Asker kommune tar videre opp forholdet mellom fjernmøter etter kommuneloven § 11-7 og møteplikten etter § 8-1. Departementet vil først peke på at det er kommunestyret selv som etter § 11-7 første ledd beslutter om folkevalgte organer (inkludert kommunestyret) skal ha adgang til å holde møter som fjernmøte. Bestemmelsen stiller ingen vilkår som må være oppfylt for å kunne treffe en slik beslutning. Kommunestyret står derfor nokså fritt til å åpne opp for fjernmøter. Kommunestyret har imidlertid ingen plikt til å åpne opp for fjernmøter, selv

om det kan være mange hensyn som taler for å avholde ett eller flere møter som fjernmøte. Slike hensyn kan for eksempel være lang reisevei eller andre årsaker som gjør at man ikke kan reise til møtelokalet. Dette er imidlertid bare momenter som kommunestyret kan ta i betraktning når det vurderer adgangen til fjernmøte eller når et folkevalgt organ vurderer om det aktuelle møtet skal være fjernmøte. Dersom kommunestyret ikke har åpnet for fjernmøte og det er innkalt til et alminnelig (fysisk) møte, vil møteplikten etter § 8-1 innebære at man må delta fysisk i møtet, så lenge det ikke foreligger en gyldig forfallsgrunn. Dersom det foreligger en gyldig forfallsgrunn, skal varamedlem innkalles til det alminnelige (fysiske) møtet. Det altså i de tilfellene ikke adgang for faste enkeltrepresentanter til å delta digitalt i kommunestyrets alminnelige (fysiske) møte.

Med hilsen

Ragnhild Spigseth (e.f.)

kst. avdelingsdirektør

Erland Aamodt

utredningsleder

Innsynsretten gjelder også i saker til arbeidsmiljøutvalget

Kommunal Rapport 20.10.2020

Er saksdokumenter til arbeidsmiljøutvalget offentlige?

SPØRSMÅL: En sak om sykefraværet i kommunen er satt opp til behandling i arbeidsmiljøutvalget. Er saksdokumentene til dette utvalget offentlige?

SVAR: Arbeidsmiljøutvalget er et organ opprettet etter reglene i arbeidsmiljøloven [kapittel 7](#). Det er ikke et folkevalgt organ etter kommuneloven [§ 5-1](#) eller ett av de kollegiale organene der reglene for slike gjelder etter [§ 5-2](#). Det er heller ikke et organ for kommunen etter forvaltningsloven, underlagt kommunestyret, men et samarbeids- og tilsynsorgan med representasjon fra kommunen som arbeidsgiver og de tilsatte i kommunen.

– Men bestemmelsene i kommuneloven og offentleglova gjelder for kommunens egen behandling av saker i dette utvalget og for dokumenter i tilknytning til disse sakene. Dette må da gjelde alle dokumenter som kommunen eller kommunens representanter i utvalget mottar eller sender i tilknytning til arbeidet der. Innsynsretten gjelder fra kommunen eller den som representerer den mottar eller sender dokumentet. Da blir de en del av kommunens sakspapirer.

Kan en formannskapssekretær sitte i kommunestyret?

Bernt svarer, Kommunal Rapport 12.10.2020.

Får du jobb som formannskapssekretær, mister du plassen i kommunestyret.

SPØRSMÅL: Kommunestyret har tilsatt en folkevalgt som er varamedlem til kommunestyret, som formannskapssekretær. Er det adgang til det? Og i så fall; kan hun møte i kommunestyret etter innkalling som varamedlem?

SVAR: Det er ikke noe forbud mot at en folkevalgt blir tilsatt i kommunen i valgperioden, men i kommuneloven [§ 7-3](#) første avsnitt er listet opp en rekke tilsetningsforhold som medfører at den det gjelder er «utelukket fra valg» til de folkevalgte organene som er nevnt der. En tilsvarende bestemmelse for kommunestyret har vi i valgloven [§ 3-3](#) nr. 3. Den som taper valgbarhet etter å ha blitt valgt til et folkevalgt organ, herunder kommunestyret (se [§ 5-1](#) andre avsnitt, bokstav a), trer straks ut av organet, se [§ 7-9](#) første avsnitt. Det betyr også at den som er valgt inn som varamedlem, skal strykes fra listen over slike og kan ikke innkalles ved forfall av valgt medlem.

«Formannskapssekretær» er ikke nevnt blant de stillingene som denne regelen gjelder for. Men kommunelovens [§ 7-3](#) første avsnitt, bokstav d, utelukkes «sekretærer for kommunestyret eller fylkestinget», og den samme formulering brukes i valgloven [§ 3-3](#) nr. 3 bokstav b. Det er ellers ingen særskilt omtale i loven av «sekretær for kommunestyret» i noen av lovene, og «formannskapssekretær» nevnes ikke. I praksis brukes imidlertid begge betegnelsene om samme type stilling, som leder for et sekretariat tilknyttet ordfører, med ansvar for den administrative og praktiske gjennomføringen av møter i kommunestyre og formannskap, herunder at disse skjer i overensstemmelse med bestemmelsene i kommuneloven om dette. Stilling som «formannskapssekretær» er med andre ord samme type stilling som «kommunestyresekretær». Jeg mener derfor at vi må lese disse utelukkelsesreglene for «kommunestyresekretær» slik at de også gjelder den som har en tilsvarende stilling med tittel er «formannskapssekretær», med den konsekvens at den som tilsettes i slik stilling umiddelbart trer ut av kommunestyret og andre folkevalgte verv, eventuelt strykes fra listen over varamedlemmer i disse organene.

Kan kontrollutvalgssekretariatet delta digitalt i fysiske møter i kontrollutvalget?

Tolkningsuttalelse | Dato: 02.10.2020

Mottager: Forum for Kontroll og Tilsyn, Norges Kommunerevisorforbund

Vår referanse: 20/4696-2

Svar på spørsmål om sekretariatet kan delta digitalt i fysiske møter i kontrollutvalget

Vi viser til brev 10. september 2020. Dere viser til en situasjon hvor kontrollutvalget møter samlet i et fysisk møte, mens sekretariatet deltar digitalt og spør om et slikt møte har status som et fysisk møte eller fjernmøte?

Som dere skriver, vil et møte i et folkevalgt organ enten måtte holdes som et alminnelig (fysisk) møte eller som et fjernmøte. Vi viser til departementets uttalelse om dette i sak 20/4421. Etter kommuneloven § 8-1 har medlemmer av et kommunalt folkevalgt organ plikt til å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall. Det betyr at medlemmene av kontrollutvalget plikter å være til stede fysisk hvis det ikke skal være fjernmøte, men spørsmålet i denne saken er om den samme plikten gjelder for sekretariatet.

Kommuneloven § 23-7 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 7 regulerer sekretariatets oppgaver. Det følger av disse bestemmelsene at sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og påse at sakene som behandles av utvalget er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at utvalgets vedtak blir iverksatt. Det er hverken i loven eller forskriften tatt inn en eksplisitt plikt for sekretariatet til å delta i kontrollutvalgets møter. De hensyn som taler for at alle medlemmer av et folkevalgt organ fysisk må delta i et alminnelig møte, er ikke særlig fremtredende når det gjelder sekretariatet.

Departementet mener videre at de oppgavene sekretariatet har ansvaret for kan utføres ved at det deltar digitalt under et fysisk møte. Dermed er hensynet til at oppgavene faktisk blir utført, ikke til hinder for slik deltakelse.

Departementet mener etter dette at et kontrollutvalg kan holde et alminnelig (fysisk) møte selv om sekretariatet deltar digitalt.

Med hilsen
Ragnhild Spigseth (e.f.)
avdelingsdirektør

Erland Aamodt
utredningsleder

[Kommunalavdelingen](#)

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Telefon: 22 24 72 01

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59 , Oslo

Kan man straffes for å gjøre hemmelig opptak av kommunestyremøtet?

Bernt svarer, Kommunal Rapoort 21.09.2020.

Å gjøre hemmelige opptak av kommunestyremøtet uten at det er avklart på forhånd, er neppe straffbart, ifølge jusprofessor Jan Fridthjof Bernt.

SPØRSMÅL: Kommunestyret fattet følgende vedtak: «I politiske og administrative møter skal det før møtet starter avklares om møtene skal tas opp/kringkastes. Dersom noen tar opp fra møter i kommunal regi uten at dette er kjent og avtalt med deltakerne i forkant av møtet, skal politianmeldelse vurderes». Er dette et lovlig forbud? Kan folkevalgte eller andre straffes for å opptrådt i strid med det?

SVAR: I kommuneloven [§ 11–6](#) er det fastsatt at hvis noen ber om det og det ikke virker forstyrrende på gjennomføringen av møtet, skal det gis tillatelse til å gjøre opptak av eller overføre lyd eller bilde fra åpne møter. I det ligger at den som ønsker å gjøre dette, skal gjøre oppmerksom på at det vil bli gjort, men det kan så vidt jeg kan se ikke være straffbart å gjøre det uten å ha varslet om det. Det som skjer er jo bare en dokumentering og formidling av det som allmennheten etter kommuneloven har rett til å ta del i.

For lukkede møter i folkevalgte organer og møter i administrasjonen er regelen den motsatte. Her er det en klar forutsetning av møtet skal kunne gjennomføres uten at andre enn de som deltar får innsikt i det som foregår der.

Hvis en utenforstående – herunder en journalist, overfører eller tar opptak av det som foregår i et lukket møte, vil det være straffbart etter straffeloven [§ 205 bokstav a](#), om straff for den som «uberettiget ... ved bruk av teknisk hjelpemiddel hemmelig avlytter eller gjør hemmelig opptak av telefonsamtale eller annen kommunikasjon mellom andre, eller av forhandlinger i lukket møte som han ikke selv deltar i, eller som han uberettiget har skaffet seg tilgang til». Men denne bestemmelsen gjelder altså ikke den som selv er deltaker i møtet. Det kan være sterkt kritikkverdig å overføre eller ta opptak fra slike møter også for en som deltar i møtet, men politianmeldelse vil bare være aktuelt hvis det i det som formidles, er opplysninger som er det er lovbestemt taushetsplikt om, i praksis om noens personlige forhold eller forretningshemmeligheter.

Nye internkontrollreglar frå 1. januar 2021

Kommunalnytt 8/2020, Kommunalavdelingen i Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Dei nye reglane om internkontroll for kommunane skal gjelde frå 1. januar 2021. Det vart fastsett i statsråd 25. september. Det nye regelverket i kommunelova skal erstatte internkontrollreglane i ei rekke sektorlover.

Storparten av den nye kommunelova vart sett i verk hausten 2019, medan økonomiføresegnene og enkelte andre kapittel vart sett i verk 1. januar 2020.

Reglane om internkontroll i den nye kommunelova er enno ikke sett i verk. Disse reglane skulle tre i kraft samtidig som oppheving eller endring av internkontrollføresegner i sektorlovene trer i kraft.

Stortinget vedtok å oppheve eller endre internkontrollføresegnene i sosialtenestelova, barnevernlova, krisesenterlova, folkehelselova, introduksjonslova og opplæringslova i juni.

Dei vedtatte endringene om internkontroll både i kommunelova og i sektorlovene trer altså i kraft frå 1. januar 2021. Frå da er det kommunelova kapittel 25 som regulerer krav om internkontroll med kommuneplikter.

Unntaket frå den samla reguleringa er forskrift om leiing og kvalitetsforbetring i helse- og omsorgstenesta 28. oktober 2016 nr. 1250, som framleis skal gjelde.

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Flatanger kommune

Møtedato

05.11.2020

Saknr

27/20

Saksbehandler Einar Sandlund

Arkivkode FE - 033, TI - &17

Arkivsaknr 20/412 - 1

Forslag til vedtak

Protokollen godkjennes

Saksopplysninger

Protokollen gjennomgås i møtet.

Vurdering

Protokollen anbefales godkjent